

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності
та фінансової безпеки
Навчально-науковий інститут 5**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Мікроекономіка»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(фінансова безпека та фінансові розслідування)**

Харків 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024р. №8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних,
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024р. №7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 12.08.2024р. №10

Розробники:

старший викладач кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету № 6 ХНУВС, канд.е.наук, Матвеев С.П.

Рецензенти:

1. Декан факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету, д.е.н, професор Ларіна Т.Ф.
2. Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін факультету №2 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.е.н, доцент Павленко Н.В.

1.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напрямку підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – <u>4</u> Загальна кількість годин – <u>120</u> Кількість тем – 14	07 «Управління та адміністрування» 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» бакалавр	Навчальний курс – 2 Семестр – <u>3</u> Види контролю – <u>екзамен</u>
Розподіл навчальної дисципліни за видами		
денна форма навчання Лекції – 32; Семінарські заняття – 32; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 56; Індивідуальні завдання: Реферати – 1.	заочна форма навчання Лекції – 6; Семінарські заняття – 6; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 108; Індивідуальні завдання: Контрольна робота – 1.	

2.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Мікроекономіка» є формування ринково-орієнтованого економічного світогляду фахівця з економіки і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Мікроекономіка» надання знань про базові положення мікроекономічної теорії; прищеплення навичок використання інструментарію і мікроекономічного аналізу; підготовка до вивчення прикладних дисциплін що базуються на мікроекономічній теорії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- базові положення мікроекономічної теорії;
- методи мікроекономічного аналізу;
- принципи оптимізації рішень основних мікроекономічних суб'єктів – споживачів і фірм – в різних ринкових структурах;
- зміст методологічних підходів мікроекономіки до господарчої діяльності;
- систему основних категорій мікроекономічної теорії;
- головні чинники попиту, пропозиції та ціноутворення в умовах ринку;
- особливості формування доходів та витрат підприємства в

залежності від типів ринкових структур;

- вплив на ринкові ціни ефектів заміщення, доходу, еластичності;
- передумови та механізм досягнення рівноваги споживача та виробника в умовах ринку;

вміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних завдань;
- виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням оптимальності рішень мікроекономічних систем;
- застосовувати прийоми та інструменти мікроекономічного аналізу для оцінки ефективності функціонування мікроекономічних систем;
- самостійно аналізувати господарчу діяльність попиту і пропозиції, розподіл ресурсів для досягнення альтернативних цілей, рівновагу споживача та виробника і ефективно використовувати ці знання;
- визначати, до якого розділу економічної науки слід звернутися, коли є потреба вибору за сформульованою метою, обмежених ресурсів і альтернативних можливостей їх використання.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	З К-2	Здатність планувати та управляти часом.
	З К-3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	З К-5	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	З К-9	Здатність бути критичним і самокритичним.
	З К-10	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.
	З К-11	Здатність працювати як у команді, так і автономно.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	С К-1	Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

3.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.

Місце мікроекономіки в системі економічних наук. Предмет та об'єкт дослідження мікроекономічної теорії. Основні економічні суб'єкти.

Обмеженість ресурсів і проблема вибору. Економічна ефективність. Крива виробничих можливостей. Закон зростання альтернативної вартості.

Особливості методології мікроекономіки та основні методи мікроекономіки. Економічне моделювання. Види економічних моделей. Основні поняття та інструментарій мікроекономічного аналізу.

Мікросистема та її основні характеристики. Модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів.

Тема 2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача.

Потреби, види потреб. Економічні блага, їх класифікація. Поняття корисності, її особливості та спосіб досягнення.

Методологія маржиналізму та її застосування в мікроекономічному аналізі.

Етапи поведінки споживача. Принцип раціональності.

Кардиналістський (кількісний) підхід до аналізу поведінки споживача, корисності і попиту. Корисність. Гранична та сукупна корисність. Функція корисності. Перший закон Госсена (закон спадної граничної корисності). Зважена гранична корисність.

Поняття «рівновага споживача». Модель споживання набору благ. Другий закон Госсена. Суть раціонального вибору та рівноваги споживача.

Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача.

Вибір споживача з ординалістських позицій. Вподобання та привабливість, вподобання та вибір. Припущення щодо системи вподобань споживача. Ординалістська концепція корисності. Аксиоми ординалістської концепції: повнота, рефлексивність, транзитивність, ненасичення, неперервність.

Криві байдужості, їх властивості. Особливості аналізу функції корисності з ординалістських позицій. Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу. Окремі випадки конфігурації кривих байдужості. Гранична норма заміщення благ.

Бюджетна лінія. Бюджетне обмеження і можливості споживача. Сутність поняття «нахил бюджетної лінії». Вплив зміни доходу споживача на розміщення бюджетної лінії та процес споживання.

Тема 4. Аналіз поведінки споживача.

Бюджетне обмеження. Бюджетна лінія та бюджетна множина. Рівняння бюджетної лінії. Нахил бюджетної лінії.

Фактори, що впливають на бюджетну лінію.

Оптимум споживача: кардиналістський та ординалістський підходи. Другий закон Госсена (правило максимізації корисності).

Реакція споживача на зміну доходу. Крива «дохід-споживання». Крива і закони Енгеля. Криві Енгеля у сучасній інтерпретації.

Реакція споживача на зміну ціни товару, крива «ціна-споживання» та

перехід від неї до кривої попиту.

Ефекти доходу і заміщення та їх взаємовплив.

Тема 5. Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.

Попит і закон попиту. Ринковий попит як сума індивідуального попиту всіх споживачів певного товару. Функція попиту. Закон попиту та його пояснення базовими положеннями теорії поведінки споживача. Аналіз зміни попиту загалом та величини (обсягу) попиту.

Пропозиція і закон пропозиції. Функція пропозиції. Закон пропозиції. Аналіз змін пропозиції загалом та величини (обсягу) пропозиції.

Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Поняття ринкової рівноваги. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару. Вплив змін попиту й пропозиції на стан рівноваги, рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку. Сталість і динамічність ринкової рівноваги.

Поняття про надлишок споживача і надлишок виробника.

Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства.

Суть, умови та функції підприємництва. Теорії та моделі підприємництва. Основні принципи та ознаки підприємництва. Фірма як основна структурна ланка підприємницької діяльності.

Організаційно-правові форми підприємництва.

Класифікація підприємств за розміром. Нові види підприємницької діяльності.

Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.

Фактори виробництва, їх групування. Мотивація поведінки підприємства. Основні види вибору підприємства: що виробляти, як виробляти, для кого виробляти. Фактор часу і періоди у функціонуванні підприємства. Поняття оптимального та рівноважного станів підприємства.

Теорія виробництва. Виробництво. Фактори виробництва. Часові періоди виробництва.

Технологія виробництва та її завдання. Технологічна та економічна ефективність виробництва.

Виробнича функція та її властивості. Види виробничих функцій: класична, неокласична, лінійно-обмежена, з постійною еластичністю заміни. Одно-, дво-, та багатофакторна виробнича функція. Виробнича функція Кобба-Дугласа.

Виробнича функція при зміні одного фактора виробництва. Загальна, середня та гранична продуктивність. Закон спадної віддачі. Криві сукупного, середнього та граничного продукту, їх співвідношення. Стадії виробництва.

Стадії виробництва при зміні двох факторів. Ізокванта. Карта ізоквант.

Гранична норма технічної заміни, графічна інтерпретація. Види ізоквант.

Віддача від масштабу виробництва. Типи віддачі від масштабу виробництва.

Передумови та наслідки кримінальної виробничої діяльності фірми і шляхи боротьби з ними. Конституційне забезпечення права підприємницької діяльності в Україні.

Тема 8. Витрати виробництва.

Витрати виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до

визначення. Альтернативні витрати та їхній склад. Явні витрати. Неявні витрати. Економічні витрати. Бухгалтерські витрати. Часткова варіація факторів виробництва і функції витрат.

Короткострокові витрати, їх графічний, алгебраїчний та вербальний аналіз. Закон неминучого зростання граничних витрат. Постійні та змінні витрати, їх графіки.

Сукупні, середні та граничні витрати (економічний, аналітичний, графічний аналіз). Довгострокові витрати. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Ізоквантна, пропорційна та ізокліна варіація факторів виробництва та функція витрат. Криві тривалих витрат (сукупні і середні). Види кривих тривалих середніх витрат. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Варіанти технологічного вибору фірми в процесі довготермінової стратегії розвитку.

Тема 9. Ринок досконалої конкуренції.

Поняття ринкової структури. Кількісні методи оцінки структури ринку. Визначення поняття «ринкова структура». Розуміння понять: «однорідність продукції», «легкість входу», «легкість виходу», «значна доля», «рівний доступ до інформації». Порогова доля ринку. Індекс Лернера. Індекс Херфіндаля – Хіршмана (H-індекс). Індекс Лінда.

Проблема визначення кордонів ринку. Ознаки й умови досконалої конкуренції. Головна проблема теорії фірми. Основні риси ринку досконалої конкуренції. Ринковий попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Графічне зображення попиту, середнього, граничного й сукупного доходу фірми. Конкурентна стратегія фірми у короткотерміновому періоді. Поведінка конкурентної фірми у короткостроковому періоді. Два підходи до визначення оптимальних обсягів випуску (економічний, аналітичний, графічний аналіз). Доцільність продовження чи припинення виробництва у короткостроковому періоді за досконалої конкуренції (графічний і аналітичний аналіз). Конкурентна стратегія фірми у довгостроковому періоді. Припущення довгострокового періоду. Довгострокова рівновага конкурентної фірми, галузі та механізм її підтримки (графічний, аналітичний та економічний аналіз). Ефективність ринку досконалої конкуренції. Досконала конкуренція та ефективність. Ефективність виробництва. Ефективність розподілу ресурсів. Переваги та недоліки досконалої конкуренції.

Тема 10. Монопольний ринок.

Модель «чистої монополії» та її характеристики. Ознаки «чистої монополії». Економічні, адміністративні та правові бар'єри вступу до монопольного ринку. Монополія і монопольна влада. Різновиди монополій. Діагностування монопольної влади. Монополістичний спосіб дій.

Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. Крива попиту монополіста. Вибір монополістом ціни й обсягу виробництва. Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Пропозиція монополіста та особливості її формування. Визначення монопольної ціни. Цінова диференціація та дискримінація. Рівновага фірми-монополіста в довгостроковому періоді. Досягнення та утримання ринкової влади.

Особливості функціонування реальних монополізованих ринків. Аналіз поведінки реальних монополій. Економічні наслідки монополізації галузі. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринків. Потреба державного регулювання монополії, антимонопольна політика.

Конституція України про конкуренцію та монополію в економіці держави.

Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція.

Основні ознаки олігополії. Нечисленність підприємств в олігополістичних галузях. Загальна взаємозалежність олігополістів. Однорідність або диференційованість продукту. Високі бар'єри для вступу до галузі. Асиметричність ринкової влади олігополістів.

Теоретичні моделі олігополії. Олігополістична взаємозалежність і еволюція способу дій учасника ринку. Ринкові лідери та аутсайдери. Узагальнення моделей дуополії за Штакельбергом. Модель дуополії Курно та Бертрана як відображення ринкової поведінки початківця. Моделювання поведінки олігополістів за функціями їх реакції на ринкові зміни. Стратегія постійного співвідношення цін. Теорія ігор в моделюванні олігополії.

Особливості організації олігополістичного ринку. Взаємозалежність олігополістів, цінові війни і схильність до змови. Таємні змови, мовчазні згоди і легальні угоди. Картелі. Нецінова конкуренція.

Ефективність олігополії. Суспільна оцінка олігополістичного ринку.

Ефективність олігополії у порівнянні з іншими ринковими структурами.

Ознаки і поширення монополістичної конкуренції. Ознаки монополістичної конкуренції. Умови вступу до галузі. Спосіб дій монополістичного конкурента.

Ринкова поведінка монополістичного конкурента. Еластичність попиту. Визначення оптимального обсягу виторгу та цінова політика. Умова досягнення і підтримання беззбитковості в довгостроковому періоді.

Нецінова конкуренція. Сутність та передумови розвитку нецінової конкуренції. Кримінальні методи нецінової конкуренції та засоби боротьби з ними. Поглиблення диференціації продукту: позитивні наслідки та загрози. Вплив рекламної діяльності на обсяг виторгу і витрат.

Ефективність монополістичної конкуренції. Суспільна ціна монополістичної конкуренції.

Порівняльна характеристика ринкових структур.

Тема 12. Ринок факторів виробництва.

Попит на працю за умови досконало конкурентного ринку ресурсів. Праця як фактор виробництва, її мобільність. Характеристика досконало конкурентного ринку праці. Граничний вигаш виробника від найму праці. Обґрунтування рішення про найм. Формування індивідуального, галузевого та ринкового попиту на працю.

Ринкова пропозиція праці на досконало конкурентному ринку. Еластичність пропозиції праці для галузей з різною динамікою витрат на виробництво. Обґрунтування вибору робітника щодо праці і відпочинку: інструментарій ординалістської теорії корисності. Ринкова пропозиція послуг праці. Рівновага на ринку праці.

Ринок праці з недосконалою конкуренцією. Попит монополії на працю та монополістична рівновага. Монопсонічний та олігопсонічний ринки, їх особливості.

Контроль профспілок над пропозицією робочої сили, рівнем заробітної плати та продуктивності праці. Двостороння (двобічна) монополія та визначення реального рівня заробітної плати.

Роль органів МВС у боротьбі зі злочинами на ринку праці. Кримінальні прибутки: економічна сутність та шляхи боротьби з ними. Конституція України про право на своєчасне одержання винагороди за працю.

Капітал як фактор виробництва. Капітал як ресурс тривалого використання; форми капіталу. Рух капіталу та капітальні фонди.

Попит та пропозиція капіталу. Вибір у часі. Поняття вибору у часі. Споживання та інвестиції. Уподобання у часі. Більша привабливість споживання теперішніх благ. Побудова бюджетного обмеження для випадку вибору обсягів споживання між теперішніми та майбутніми періодами. Оптимальний вибір.

Попит та пропозиція капіталу. Вступ до аналізу інвестиційних рішень. Поняття дисконтованої величини. Види процентних ставок. Реальна та номінальна процентні ставки. Рівень дохідності, прибуток на капітал. Показники теперішньої та майбутньої вартості у прийнятті інвестиційних рішень. Шляхи боротьби з кримінальними процесами в ході приватизації та роздержавлення в Україні.

Рівновага на ринку капіталу. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу.

Ринок землі. Особливості землі як фактору виробництва. Особливості формування пропозиції землі та попиту на землю. Фактори впливу на попит на землю.

Розподіл продукту між працею та земельними власниками. Формування земельної ренти у зв'язку з дією закону попиту та пропозиції. Рента як надлишкова плата, її роль у розвитку сучасної ринкової економіки. Ціна землі. Ціна землі як капіталізована рента. Орендна плата.

Форми господарювання та перспективи їх розвитку в сільському господарстві України. Конституція України про захист права власності на землю.

Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.

Похідний попит. Взаємозв'язок ринків продукту та факторів виробництва. Попит на продукт та попит на фактори виробництва. Споживання факторів виробництва: цілі та обмеження.

Виробнича функція, витрат виробництва та попит на фактори виробництва.

Вплив різновиду структури ринку продукту на похідний попит.

Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва. Зміна обсягу попиту та попиту загалом. Цінова еластичність попиту на ресурс виробництва.

Порівняння граничного доходу та граничних витрат товаровиробника при споживанні одного фактора виробництва. Вартісний граничний продукт та ціна фактора. Особливості використання факторів виробництва в тіньовій економіці

та шляхи протидії.

Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства.

Позаринкові (зовнішні) ефекти, їх економічний зміст. Поняття про зовнішні ефекти. Суспільні та приватні витрати (вигоди). Коригуючі податки та субсидії. Теорема Коуза-Стіглера.

Громадські блага і громадський вибір. Поняття громадських благ. Приватні та громадські блага. Попит на громадські блага і ефективний їх обсяг. Забезпечення громадськими благами: можливість ринку і держави.

Економічна роль держави у ринковій економіці. Необхідність та причини втручання держави в економічні процеси за ринкових умов. Функція держави. Позитивний (описовий) аналіз поведінки уряду. Застосування теорії громадського вибору у поведінці уряду.

Конституція України про соціальну спрямованість економіки держави.

4.

Структура навчальної дисципліни

Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

(денна форма навчання)

Номер та найменування теми		Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Література, сторінки	Вид контролю
		Всього	з них:					
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття		
	Тема № 1.Предмет і метод мікроекономіки.						42, с. 7-21; 6, с. 11-33; 9, с. 4-15.	
	Тема № 2.Теорія граничної корисності та поведінки споживача.						42, с.21-38; 6, с.34-56; 9, с.13-24.	
	Тема № 3.Ординалістська теорія поведінки споживача.						42, с.32-57; 6, с.57-79; 9, с.98-106.	

Тема № 4.Аналіз поведінки споживача.						4	2, с.57-72; 6, с.99-109; 9, с.17-25; 10, с. 13-32.	
Тема № 5.Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.						4	2, с. 73-112; 6, с.139-178; 9, с.142-151.	
Тема № 6.Мікроекономічна модель підприємства.						4	2, с.356-382; 6, с.289-309; 9, с.357-411; 10, с. 230-287.	
Тема № 7.Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.						4	2, с.356-382; 6, с.289-309; 9, с.357-411; 10, с. 230-287.	

Тема № 8. Витрати виробництва.						4	2, с.211-278; 6, с.110-138; 9, с. 131-179; 10, с. 375-385.	К. р. на 15 хв.
Тема № 9. Ринок досконалої конкуренції.						4	2, с. 389-457; 6, с. 139-160; 9, с.164-229; 10, с. 172-195.	
Тема № 10. Монопольний ринок.						4	2, с. 279-305; 6, с.161-205; 9, с.585-619; 10, с. 469-527.	
Тема № 11. Олігополія та монополістична конкуренція.	2					4	2, с. 337-398; 6, с. 252-262; 9, с. 423-437; 10, с. 412-419.	
Тема № 12. Ринок факторів виробництва.	2					4	2, с. 337-398; 6, с. 263-271; 9, с. 423-437.	
Тема № 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.						4	2, с. 337-398; 6, с. 309-333; 9, с. 438-531; 10, с. 212-219.	

Тема № 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства.						4	2, с. 499-555; 9, с.532-572; 10, с. 285-299.	
Всього за семестр № 3:	20	2	2			5 6		ек за- мен

**Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та найменування теми		Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
		Всього	з них:						
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
	Тема № 1.Предмет і метод мікроекономіки.						7	2, с. 7-21; 6, с. 11-33; 9, с. 4-15.	
	Тема № 2.Теорія граничної корисності та поведінки споживача.						7	2, с.21-38; 6, с.34-56; 9, с.13-24.	
	Тема № 3.Ординалістська теорія поведінки споживача.						7	2, с.32-57; 6, с.57-79; 9, с.98-106.	

Тема № 4.Аналіз поведінки споживача.						7	2, с.57-72; 6, с.99-109; 9, с.17-25; 10, с. 13-32.	
Тема № 5.Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.						8	2, с. 73-112; 6, с.139-178; 9, с.142-151.	
Тема № 6.Мікроекономічна модель підприємства.						8	2, с.356-382; 6, с.289-309; 9, с.357-411; 10, с. 230-287.	
Тема № 7.Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.						8	2, с.356-382; 6, с.289-309; 9, с.357-411; 10, с. 230-287.	
Тема № 8.Витрати виробництва.						8	2, с.211-278; 6, с.110-138; 9, с. 131-179; 10, с. 375-385.	К. р. на 1 5 хв.
Тема № 9.Ринок досконалої конкуренції.						8	2, с. 389-457; 6, с. 139-160; 9, с.164-229; 10, с. 172- 195.	
. Тема № 10. Монопольний ринок						8	2, с. 279-305; 6,	

							с.161-205; 9, с.585-619; 10, с. 469- 527.	
Тема № 11.Олігополія та монополістична конкуренція.						8	2, с. 337-398; 6, с. 252-262; 9, с. 423-437; 10, с. 412- 419.	
Тема № 12. Ринок факторів виробництва.						8	2, с. 337-398; 6, с. 263-271; 9, с. 423-437.	
Тема № 13.Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.						8	2, с. 337-398; 6, с. 309-333; 9, с. 438-531; 10, с. 212- 219.	
Тема № 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства.						8	2, с. 499-555; 9, с. 532-572; 10, с. 285- 299.	
Всього за семестр № 3:	20					108		е кза- мен

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання що виносяться на самостійну роботу студента			Література:
	Тема № 1.Предмет і метод мікроекономіки.		
	1. Написати конспект-відповідь на питання: Методологічні посилання мікроекономіки.		2, с. 7-21; 6, с. 11-33; 9, с. 4-15.
	2. Підготуватись до дискусії: Гіпотеза про раціональну поведінку людей, її використання в мікроекономічному аналізі.		

	3. Підготувати реферат	
	Тема № 2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача.	

	1. Законспектувати: Кількісний (кардиналістський) підхід до визначення рівноваги споживача.	2, с.21-38; 6, с.34-56; 9, с.13-24.
	2. Розробити таблицю: Свобода вибору споживача. Мотиви й форми її обмеження.	
Тема № 3. Ординалістська теорія поведінки споживача.		
	1. Сформулюйте аксіоми ординалістської теорії поведінки споживача.	2, с.21-38; 6, с.34-56; 9, с.13-24.
	2. Крива байдужості відображує певний рівень споживання. Дослідити як відобразити більш високий або більш низький рівень споживання?	
Тема № 4. Аналіз поведінки споживача.		
	1. Проаналізуйте криві Енгеля.	2, с. 57-72; 6, с. 99-109; 9, с. 17-25; 10, с. 13-32.
	2. Наведіть випадки різнонаправленого впливу ефекту заміни та ефекту доходу.	
Тема № 5. Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.		
	1. Письмово дайте логічне й графічне пояснення впливу цінових та нецінових факторів на попит та його обсяг.	2, с. 73-112; 6, с.139-178; 9, с.142-151.
	2. Поясніть вплив на стан рівноваги введення податків, дотацій. Дайте графічне й аналітичне пояснення.	
Тема № 6. Мікроекономічна модель підприємства.		
	1. Скласти таблицю: Підходи до класифікації видів підприємств (залежно від форми власності; від кількості працюючих і обсягу валового доходу; від реалізації продукції; за структурною організацією; залежно від способу утворення і формування статутного фонду).	2, с.356-382; 6, с.289-309; 9, с.357-411; 10, с. 230-287.
	2. Проаналізувати: що визначає мотивацію поведінки фірми?	
Тема № 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.		
	1. Розглянути графік виробничої функції. Характеристика точок на графіку і точок, розташованих вище (нижче) графіка виробничої функції.	2, с.356-382; 6, с.289-309; 9, с.357-411; 10, с. 230-287.
	2. Скласти таблицю: Умови оптимуму товаровиробника.	
Тема № 8. Витрати виробництва.		
	1. Скласти таблицю: Загальний, середній, граничний продукт: логічне й графічне пояснення.	2, с.211-278; 6, с.110-138; 9, с.131-179; 10, с. 375-385.
	2. Проаналізувати: Динаміка витрат виробництва у довгостроковому періоді.	
Змістовий модуль № 2: Теорія ринкових структур.		
Тема № 9. Ринок досконалої конкуренції.		
	1. Скласти схему: Основні риси досконалої конкуренції.	2, с.389-457; 6, с.139-160; 9, с.164-229; 10, с. 172-195.
	2. Розглянути: Способи визначення рівня виробництва, за яким фірма отримує максимальний прибуток.	

Тема № 10. Монопольний ринок.		
Різновиди	1.Скласти схеми: Основні ознаки чистої монополії.	2, с.279-305;
	монополій. Особливості поведінки реальних монополій.	6, с.161-205;
	2. Підготуватись до дискусії: чого коштує споживачеві	9, с.585-619;

	монопольний ринок?	10, с. 469-527.
	Тема № 11.Олігополія та монополістична конкуренція.	
	1.Письмово дайте характеристику олігополії з урахуванням ринкової поведінки (домінуючі фірми, обмежені олігополії).	2, с.337-398; 6, с.252-262; 9, с.423-437; 10, с. 412-419.
	2. Дослідити: механізм визначення фірмою оптимального розміру виробництва на ринку монополістичної конкуренції у короткостроковому періоді.	
	Тема № 12.Ринок факторів виробництва.	
	1.Підготуйтеся до дискусії: Значення інвестицій у людський капітал.	2, с.337-398; 6, с.263-271; 9, с.423-437.
	2. Скласти таблицю: Заробітна плата. Диференціація на ринку праці.	
	Тема № 13.Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.	
	1. Побудуйте та поясніть діаграму Еджуорта.	2, с.337-398; 6, с.309-333; 9, с.438-531; 10, с. 212-219.
	2.Визначити критерії оцінки добробуту.	
	Тема № 14.Інституціональні аспекти ринкового господарства.	
	1. Проаналізуйте податкове регулювання зовнішніх ефектів.	2, с.499-555; 9, с.532-572; 10, с. 285-299.
	2. Охарактеризуйте оптимізацію суспільного вибору та економічну оцінку суспільних проектів.	
	3. Підготувати контрольну роботу	

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Теми рефератів

- 1.Методологія мікроекономіки: об'єкти, суб'єкти та моделі. Мікросистема і ринкове середовище.
- 2.Потреби споживачів, їх властивості.
- 3.Ресурси, їх особливості та обмеженість. Властивості ресурсів.
- 4.Корисність блага, сукупна та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Основні припущення теорії споживання. Криві байдужості. Гранична норма заміщення.
- 5.Бюджетні обмеження, лінія можливостей споживача. Рівновага споживача: ординалістський та кардиналістський підходи. Ефект доходу та ефект заміщення.
- 6.Попит та пропозиція на товари і послуги, та їх чинники.
- 7.Взаємодія попиту та пропозиції. Рівновага на ринку. Різновиди ринкової рівноваги.
- 8.Поняття еластичності. Еластичність попиту. Фактори, що впливають на еластичність попиту.

- 9.Поняття еластичності. Еластичність пропозиції. Фактори, що впливають на еластичність пропозиції.
- 10.Визначення індивідуального та ринкового попиту. Надлишок споживача.
- 11.Виробництво продукції. Технологія виробництва. Виробнича функція. Виробнича сітка.
- 12.Короткостроковий та довгостроковий періоди виробництва. Показники виробництва, взаємозв'язок між ними.
- 13.Виробництво з одним фактором виробництва.
- 14.Виробництво у довгостроковому періоді. Ізокванта, її властивості. Ефект масштабу.
- 15.Витрати на виробництво. Сутність і класифікація витрат. Ізокоста, її властивості. Показники витрат на виробництво.
- 16.Витрати в короткостроковому періоді. Графіки короткострокових витрат.
- 17.Витрати в довгостроковому періоді. Графіки довгострокових витрат.
- 18.Прибуток – рушійна сила виробництва продукції. Попит, валова, середня і гранична виручка (дохід). Їх показники.
- 19.Визначення обсягу виробництва конкурентного підприємства у короткостроковому періоді.
- 20.Визначення обсягу виробництва у довгостроковому періоді.
- 21.Крива короткострокової пропозиції конкурентного підприємства. Крива короткострокової ринкової пропозиції.
- 22.Довгострокові криві сукупної пропозиції галузі.
- 23.Ефективність ринку досконалої конкуренції.
- 24.Поведінка виробника на різних ринках.
- 25.Поведінка виробника на монопольному ринку. Ринкова влада, її вимірювання та наслідки. Визначення обсягу виробництва і ціни монополістом. Суспільні втрати монопольної влади.
- 26.Ринок монополістичної конкуренції, його властивості. Ситуація на ринку монополістичної конкуренції.
- 27.Олігопольний ринок
- 28.Ринки факторів виробництва.
- 29.Конкурентні ринки факторів виробництва. Рівновага на конкурентному ринку факторів виробництва.
- 30.Ринки факторів виробництва з монополістичною владою.
- 31.Монопольна влада на ринках факторів виробництва.
- 32.Ринок капіталу і землі.
- 33.Аналіз конкурентних ринків. Оцінка прибутків та збитків при державному регулюванні цін. Ефективність конкурентних ринків.
- 34.Аналіз конкурентних ринків. Мінімальні ціни. Підтримка стабільних цін та виробничих квот.
- 35.Загальна рівновага конкурентних ринків. Ефект зворотного зв'язку. Ефективність у виробничій сфері. Рівновага в економіці обміну.

36. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.
37. Зовнішні ефекти в ринковій економіці та їх державне регулювання.
38. Трансформаційні ефекти та мікросистема. Мікроекономічний підхід до аналізу централізовано-планової економіки. Координація економічної діяльності у перехідний період.
39. Інституціональні аспекти ринкового господарства
40. Інвестиції та їх види. Ефективність інвестицій.

Теми курсових робіт

Навчальним планом не передбачено

Теми наукових робіт

1. Мікроекономічна модель підприємства.
2. Підприємство як суб'єкт ринку.
3. Підприємство як центр прийняття рішень.
4. Найважливіші параметри підприємства як мікроекономічної моделі.
5. Рідкісність ресурсів та альтернативність вибору: мікроекономічний аналіз.
6. Виробничі функції та фактори.
7. Взаємозв'язок між виробництвом продукції та витратами факторів виробництва.
8. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.
9. Витрати виробництва в довгостроковому періоді.
10. Бюджетне обмеження: сутність, чинники, особливості впливу на вибір споживача.
11. Рівновага споживача.
12. Бюджетне обмеження вибору споживача та його зміни під впливом доходів і цін.
13. Співвідношення ефектів доходу і заміни для різних товарів.
14. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
15. Підприємницька діяльність та поведінка товаровиробника.
16. Стратегія поведінки підприємства за умов досконалої конкуренції. Підходи до максимізації прибутку.
17. Ринкова-прибуткова стратегія підприємства у короткостроковому періоді на ринку з монополістичною конкуренцією.
18. Максимізація прибутку фірми конкурента в довгостроковому періоді.
19. Ефективність монополістичної конкуренції.
20. Нецінова конкуренція на ринку монополістичної конкуренції.
21. Ринки факторів виробництва.
22. Механізм встановлення рівноваги підприємства у довгостроковому періоді за умов монополістичної конкуренції.
23. Можливі варіанти поведінки фірми за умов олігополістичного ринку.
24. Сутність і взаємозв'язок показників середньої і граничної виручки з ціною продукції за умов досконалої конкуренції.

25. Інвестування як процес створення капіталу.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні та семінарські заняття, в) самостійна робота студента, г) консультації.

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати цілі і завдання навчання, досягнути відповідних результатів. У процесі навчання зв'язок методу з іншими компонентами взаємо-зворотний: метод є похідним від цілей, змісту, форм навчання; водночас він суттєво впливає на можливості їх практичної реалізації. Навчання прогресує настільки, наскільки дозволяють йому рухатися уперед застосовані методи.

Форми організації навчання студентів наступні:

Лекція – це форма проведення аудиторного заняття студентів, яка на проблемному рівні забезпечує доведення лектором навчальної інформації шляхом викладання загальних і особливих положень теоретичного матеріалу даної навчальної дисципліни. Метою кожної лекції є висвітлення лектором проблемних аспектів курсу, характеристика основних категорій, ретельний розгляд окремих особливостей теми та визначення певних тенденцій, використання інформації у практичній діяльності правознавців.

Семінари та практичні заняття – форма навчального заняття, яка передбачає обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Самостійна робота – є однією з основних форм організації навчання у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Форми організації самостійної роботи різні: вивчення та конспектування нормативних актів, розгляд додаткових питань за темами які вивчаються, підготовка доповідей, виконання завдань та вирішення задач заданих викладачем, тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

Індивідуальні завдання – це форма самостійної роботи з дисципліни: реферати, розрахункові завдання, графічні, тощо, які видаються студентам в терміни, передбачені вищим навчальним закладом. Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно при консультуванні з викладачем. Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома студентами.

Консультації – це форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування, або консультації за темами, що не увійшли до основних аудиторних занять. Також

відпрацювання студентами пропущених лекцій, семінарських або практичних занять. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів, залежно від того, чи викладач консультує студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Контроль за знаннями студентів може проводитись: на практичних заняттях у вигляді письмової роботи за варіантами; підсумковий контроль у вигляді письмової роботи за варіантами або тестовий за модулями.

Ці форми навчання дають можливість у повному обсязі вивчати новий матеріал, закріплювати його, прищеплювати практичні навички.

Під час викладення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» застосовуються наступні методи навчання: **активні методи** – лекції з моделюванням проблемних ситуацій, лекції із застосуванням зворотного зв'язку; **практичні методи** – розв'язання аналітичних завдань і задач, розв'язання контрольно-навчальних тестів, вирішення завдань за допомогою ПК, робота в невеликих групах; **нетрадиційні методи** – семінари-дискусії, рольові ігри, управлінські та навчальні ігри, соціально-психологічні, педагогічні й інші тренінги тощо.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль – екзамен:

1. Предмет мікроекономіки та його взаємозв'язок з мікроекономікою.
2. Народногосподарські проблеми і мікроекономіка. Координація економічних виробів.
3. Методологія мікроекономіки, теорії і моделі. 4. Позитивний і нормативний економічний аналіз.
5. Використання графіків. Границя виробничих можливостей та її значення.
6. Основні проблеми економічної організації суспільства.
7. Економічна теорія. Раціональність.
8. Ціновий механізм і ринок як засіб вирішування проблем економічної організації суспільства.
9. Попит: крива попиту, переміщення по кривій, зрушення кривої попиту. 10. Пропозиція: крива пропозиції, переміщення по кривій, зрушення кривої пропозиції.
11. Взаємодія попиту і пропозиції.
12. Використання аналізу попиту і пропозиції в практиці господарювання. 13. Еластичність попиту по цінах та її фактори.
14. Еластичність попиту по доходу і перехресна еластичність.
15. Еластичність пропозиції. Фактор часу.
16. Практичне використання, поняття еластичність. 17. Потреби. Економічні блага.
18. Корисність (загальна і гранична). Графічне зображення граничної корисності. Загальна економічна цінність блага. Принцип спадання граничної корисності.
19. Криві байдужості. Карта кривих байдужості. Кривизна кривих

байдужості. 20.Бюджет і ціни.

21. Рівновага споживача. Використання кривих байдужості для пояснення споживчого вибору.

22. Ефект заміщення і ефект доходу. Криві «доход-споживання». Криві «ціна-споживання». Криві Енгеля.

23. Споживчий надлишок.

24. Підприємницька фірма - форма організації бізнесу. Фірми як організатори. Функції підприємницької фірми.

25. Ділова людина і ризик. Його види, вимірювання, оцінки.

26.Самострахування ризику.

27. Підприємництво і арбітражування.

28. Підприємство і процес інновацій. 29.Маркетинг як форма підприємства. 30.Виробнича функція, її властивості. 31.Ізокванти.

Картаїзоквантів.

32. Виробничий вибір в короткостроковому періоді. Закон спадання виробничої віддачі.

33. Зміни масштабів виробництва.

34. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.

35. Суть витрати виробництва, їх класифікація, поняття ізокости.

36.Витрати виробництва в довгостроковому періоді.

37. Ринкові структури, їх різноманітність. Характеристики вдосконалого конкурентного ринку.

38. Максимізація прибутку конкурентною фірмою.

39. Крива пропозиції конкурентної фірми і галузі в короткостроковому плані. Фактори короткострокової ринкової пропозиції.

40. Довгострокова конкурентна рівновага і пропозиція товарів.

41.Чиста монополія і монопольна влада.

42. Попит на продукцію монополіста.

43. Максимізація прибутку монополістичними фірмами в короткостроковому плані. 44.Довгострокова монопольна рівновага.

45.Монопольна рівновага і конкурентна рівновага. 46.Модель цінової дискримінації.

47. Характеристики монопольної конкуренції.

48. Короткострокова і довгострокова рівновага фірм при монополістичній конкуренції.

49. Витрати нецінової конкуренції. Особливості просування товарів на ринках з монополістичною конкуренцією.

50. Основні характеристики олігополії. 51.Дуополія Курно. Варіація Курно.

52.Стратегія поведінки виробника при олігополії. «Теорія ігор». 53.Змова і картелі.

54. Моделі олігополії.

55. Концентрація ринку, діагностика монопольної влади.

56.Антитрестівська політика.

57.Регулювання природних монополій. 58.Регулювання конкурентних галузей. 59.Досконала конкуренція на ринках ресурсів.

60.Цінова еластичність попиту на ресурси, її фактори в галузі. 61.Ринковий попит та ринкова пропозиція ресурсів.

62.Економічна теорія праці, пропозиція індивідумом своєї праці.

63.Конкурентна рівновага, зрушення попиту і поживлення ринків праці.

64.Диференціація заробітної плати на конкурентних ринках і мобільність ресурсів. 65.Особливості попиту на ресурси монополії. Монополія і олігополія на ринку праці.

66.Двостороння монополія і ринок праці. 67.Дискримінація на ринках робочої сили.

68. Капітал, процент з капіталу, ринковий попит на займані кошти і пропозиція збережень.

69. Інвестування капіталу. Фактори, що визначають інвестиційні рішення фірми. 70.Довгострокові інвестиції і дисконтування.

71.Інвестування капіталу і ризик. 72.Ринки природних ресурсів.

73. Зовнішні ефекти і суспільні блага. 74.Оптимізація суспільного вибору. 75.Економічна оцінка соціальних проектів.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання є: залік, тести, реферати, результати виконання завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі - здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед

підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100 – бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\frac{\text{Результат за семестр} + \text{Результат роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється на національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимально кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість} \\ \text{балів} \\ \text{за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}}{2}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамену) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий - комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

1. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТАECTS

Оці	Оцінка за	Оцінка за шкалою ECTS
-----	-----------	-----------------------

Оцінка в балах	національною шкалою	Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (–зарахованоII)		„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре (–зарахованоII)		„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.

75 – 81			„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
68 – 74	Задовільно („зараховано”)		„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 67			„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки .
35 – 59	Незадовільно („не зараховано”)		„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
1– 34			„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

10. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рекомендована література:

Основна:

- 1.Базилевич В., Лук’янов В., Писаренко Н., Квіцинська Н. Мікроекономіка: Опорний конспект лекцій. – Четверта хвиля, 2017. – 248с.
- 2.Башнянин Г.І., Щедра О.В. та ін. Мікроекономічна теорія: Навч. посіб. – Л.: Новий світ, 2017. – 640с.
- 3.Вініченко І.І., Даций Н.В., Корецька С.О. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2015. – 272с.
- 4.Горобчук Т.Т. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2016.

– 272с.

5.Економічна теорія: макро- і мікроекономіка : Навч. посібник : Допущено МОН України / За ред. З.І. Ватаманюка та С.М. Панчишина.— К. : Видав. дім "Альтернативи", 2015.— 608с.

6.Косік А. Ф. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: Навч. посіб. – Рівне: УДУВТП, 2014. – 402с.

7.Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум / Навч. посібник. 2-ге видання, стереотипне. – Львів: Магнолія плюс, 2015. – 331с.

Допоміжна:

12.Мельникова В.І., Яременко В.Г. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: ВД -Професіонал, 2015.– 400с.

3.Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2017. – 677с.

4.Мікроекономіка: Навч. посіб. для студ. вузів. / Н.О. Гончарова, А.І. Ігнатюк, Н.А. Малиш та ін. – К.: МАУП, 2015. – 304с.

5.Стеблій Г.Я. Мікроекономіка: Навч.посіб.–Л.:ЛБІНБУ,2014.– 222 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. www.rada.gov.ua- Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.ac-rada.gov.ua - Офіційний сайт Рахункової палати України.
3. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
5. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
6. www.mvs.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України.
7. www.stat.gov.ua - Офіційний сайт Державної служби статистики України.
8. www.treasury.gov.ua - Офіційний сайт Державної казначейської служби України.
9. www.pravoznavec.com.ua- Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець».
10. www.nber.org – Національне бюро економічних досліджень США.
11. www.oecd.org - Організація економічного співробітництва та розвитку.
www.cera.newshool.edu/het – сайт по історії економічної думки.